

Wojewódzka Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie
10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16
Laboratorium Badań
Epidemiologiczno-Klinicznych
tel. 89 524 83 00 fax. 89 679 16 99

Sprawozdanie z badania 19128/2019

Do zlecenia 19128/2019 z dnia 19-06-2019 r.

Sprawozdanie z badań zawiera wyniki badań objęte Zakresem Akredytacji Nr AB448

Jednostka zlecająca: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.; ul. Oficerska 16a, 10-218 Olsztyn

Miejsce pobrania próbek: Okolice oczyszczalni ścieków: Punkt nr 1, 2, 3, 4. Budynek WSSE w Olsztynie punkt 5

Obiekt badania: powietrze

Próbki pobrane przez: Marks Aniela

Data poboru próbek: 19-06-2019 r.

Metoda pobrania próbek: zderzeniowa

Próbki pobrano zgodnie z: PB-OBP-019 edycja 5 z dn. 29.03.2018 "Pobór, wykrywanie, identyfikacja oraz oznaczanie liczby bakterii i grzybów w próbach środowiskowych" "A" Pobór próbek objęty akredytacją, pozostałe elementy etapu przedanalizacyjnego i etap poanalizacyjny nieobjęte akredytacją.

Wyposażenie pomiarowe zastosowane do poboru próbek: mikrobiologiczny pobornik powietrza MAS 100 (świadczenie kalibracji WO-01522823 z dnia 23.11.2018 r.)

Wyposażenie pomiarowe zastosowane do oceny warunków środowiskowych przy poborze próbek: wilgotnościomierz Protimeter MMS 2 (świadczenie wzorcowania nr 1253/116/LTH/2018 z dnia 28 marca 2018 r.) anemometr skrzydełkowy Testo 417 (świadczenie wzorcowania nr 161/A/17 z dnia 10 marca 2017 r.)

Warunki środowiskowe podczas pobierania próbek:

- temperatura (°C) 1) 24,4; 2) 24,4; 3) 24,0; 4) 24,5; 5) 26,1
- wilgotność (%) 1) 55,5; 2) 55,7; 3) 55,3; 4) 55,6; 5) 55,4
- prędkość wiatru (m/s) 1) 0,84; 2) 0,70; 3) 0,68; 4) 0,60; 5) 1,14

Ocena przydatności próbek do badania: pozytywna

Kod próbek: 111/DG/1-5

Badanie wykonano metodami:

(1) hodowlaną zgodnie z PB-OBP-019 edycja 5 z dn. 29.03.2018 "Pobór, wykrywanie, identyfikacja oraz oznaczanie liczby bakterii i grzybów w próbach środowiskowych" "A" Oszacowana niepewność nie przekracza dopuszczalnej granicy. Niepewność wyniku badania wyrażona jako niepewność rozszerzona przy poziomie ufności 95% i współczynniku rozszerzenia k=2. Podana niepewność obejmuje etap poboru próbek.

(2) spektrometrii masowej MALDI TOF zgodnie z PB-OBP-037 edycja 3 z dnia 10.04.2018 "Identyfikacja bakterii i grzybów drożdżopodobnych metodą spektrometrii masowej MALDI-TOF" "A" Metoda ma charakter jakościowy, dla zastosowanej metody oszacowano budżet niepewności.

(3) hodowlaną zgodnie z PB-OBP-008 edycja 4 z dnia 10.04.2018 "Wykrywanie i identyfikacja grzybów pleśniowych i grzybów drożdżopodobnych" "A" Metoda ma charakter jakościowy, dla zastosowanej metody oszacowano budżet niepewności.

Data i godzina przyjęcia próbek do badania: 19-06-2019 r.12:44	Data rozpoczęcia badania: 19-06-2019 r.	Data zakończenia badania: 10-07-2019 r.	Data wystawienia sprawozdania z badania: 10-07-2019 r.

Kod próbki	Wynik badania

jtk - jednostki tworzące kolonie

PB-OBP - Procedura Badawcza - Oddział Bakteriologiczno-Parazytologiczny

"A" - metoda akredytowana "N" - metoda nieakredytowana

"O" - Opinie/interpretacje zamieszczone w niniejszym sprawozdaniu nie są objęte akredytacją.

Formularz nr PO-03/F-05 z dnia 27.06.2019

Sprawozdanie z badania 19128/2019 - c.d.

Kod próbki	Wynik badania
111/DG/1	Ogólna liczba bakterii w jtk/m³ powietrza 736 [540; 1 004] (1) <i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> (1, 2), <i>Bacillus species</i> (1), <i>Brevundimonas diminuta</i> (1, 2), <i>Kocuria palustris</i> (1, 2), <i>Lysinibacillus sphaericus</i> (1, 2), <i>Micrococcus luteus</i> (1, 2) Ogólna liczba grzybów w jtk/m³ powietrza 556 [403; 767] (1) <i>Alternaria alternata</i> (1, 3), <i>Alternaria tenuissima</i> (1, 3), <i>Aspergillus fumigatus</i> (1, 3), <i>Botrytis aclada</i> (1, 3), <i>Cladosporium cladosporioides</i> (1, 3), <i>Epicoccum nigrum</i> (1, 3), <i>Fusarium poae</i> (1, 3), <i>Geotrichum candidum</i> (1, 3), <i>Hormographiella verticillata</i> (1, 3), <i>Penicillium brevicompactum</i> (1, 3), <i>Penicillium chrysogenum</i> (1, 3), <i>Rhizopus stolonifer</i> (1, 3)
111/DG/2	Ogólna liczba bakterii w jtk/m³ powietrza 320 [229; 446] (1) <i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> (1, 2), <i>Bacillus species</i> (1), <i>Micrococcus luteus</i> (1), <i>Staphylococcus aureus</i> (1, 2), <i>Staphylococcus epidermidis</i> (1, 2) Ogólna liczba grzybów w jtk/m³ powietrza 884 [647; 1 209] (1) <i>Alternaria alternata</i> (1, 3), <i>Alternaria tenuissima</i> (1, 3), <i>Arthrinium phaeospermum</i> (1, 3), <i>Aspergillus fumigatus</i> (1, 3), <i>Bjerkandera adusta</i> (1, 3), <i>Cladosporium cladosporioides</i> (1, 3), <i>Epicoccum nigrum</i> (1, 3), <i>Eurotium herbariorum</i> (1, 3), <i>Geotrichum candidum</i> (1, 3), <i>Paecilomyces variotii</i> (1, 3), <i>Penicillium citrinum</i> (1, 3), <i>Penicillium griseofulvum</i> (1, 3), <i>Penicillium italicum</i> (1, 3), <i>Verticillium lecanii</i> (1, 3)
111/DG/3	Ogólna liczba bakterii w jtk/m³ powietrza 624 [456; 854] (1) <i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> (1, 2), <i>Bacillus cereus</i> group (1, 2), <i>Bacillus circulans</i> (1, 2), <i>Bacillus clausii</i> (1, 2), <i>Bacillus licheniformis</i> (1, 2), <i>Micrococcus luteus</i> (1), <i>Staphylococcus aureus</i> (1, 2), <i>Staphylococcus hominis</i> (1, 2) Ogólna liczba grzybów w jtk/m³ powietrza 844 [617; 1 155] (1) <i>Alternaria alternata</i> (1, 3), <i>Alternaria tenuissima</i> (1, 3), <i>Arthrinium phaeospermum</i> (1, 3), <i>Aspergillus flavus</i> (1, 3), <i>Aspergillus fumigatus</i> (1, 3), <i>Botrytis aclada</i> (1, 3), <i>Botrytis cinerea</i> (1, 3), <i>Cladosporium cladosporioides</i> (1, 3), <i>Epicoccum nigrum</i> (1, 3), <i>Eurotium amstelodami</i> (1, 3), <i>Fusarium poae</i> (1, 3), <i>Paecilomyces variotii</i> (1, 3), <i>Penicillium brevicompactum</i> (1, 3), <i>Penicillium citreonigrum</i> (1, 3), <i>Penicillium hirsutum</i> (1, 3), <i>Verticillium lecanii</i> (1, 3)
111/DG/4	Ogólna liczba bakterii w jtk/m³ powietrza 276 [197; 387] (1) <i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> (1, 2), <i>Bacillus cereus</i> group (1, 2), <i>Bacillus megaterium</i> (1, 2), <i>Bacillus simplex</i> (1, 2), <i>Micrococcus luteus</i> (1, 2), <i>Staphylococcus aureus</i> (1, 2), <i>Staphylococcus capitis</i> (1, 2) Ogólna liczba grzybów w jtk/m³ powietrza 1 120 [822; 1 527] (1) <i>Alternaria alternata</i> (1, 3), <i>Alternaria tenuissima</i> (1, 3), <i>Arthrinium phaeospermum</i> (1, 3), <i>Aspergillus fumigatus</i> (1, 3), <i>Cladosporium cladosporioides</i> (1, 3), <i>Fusarium poae</i> (1, 3), <i>Penicillium thomii</i> (1, 3), <i>Trichoderma harzianum</i> (1, 3)

jtk - jednostki tworzące kolonie

PB-OBP - Procedura Badawcza - Oddział Bakteriologiczno-Parazytologiczny

"A" - metoda akredytowana "N" - metoda nieakredytowana

"O" - Opinie/interpretacje zamieszczone w niniejszym sprawozdaniu nie są objęte akredytacją.

Formularz nr PO-03/F-05 z dnia 27.06.2019

Sprawozdanie z badania 19128/2019 - c.d.

Kod próbki	Wynik badania
111/DG/5	Ogólna liczba bakterii w jtk/m ³ powietrza 124 [84; 183] (1) Bacillus altitudinis/pumilus (1, 2), Micrococcus luteus (1), Staphylococcus haemolyticus (1, 2) Ogólna liczba grzybów w jtk/m ³ powietrza 316 [225; 443] (1) Alternaria alternata (1, 3), Alternaria tenuissima (1, 3), Arthrinium phaeospermum (1, 3), Aureobasidium pullulans (1, 3), Botrytis aclada (1, 3), Hormographiella verticillata (1, 3), Penicillium chrysogenum (1, 3), Penicillium roseopurpureum (1, 3), Penicillium solitum (1, 3), Penicillium verrucosum (1, 3), Rhizopus stolonifer (1, 3)

Wyniki badań odnoszą się wyłącznie do zbadanych próbek.

Stwierdzenie zgodności z wymaganiami jeśli jest wymagane przez klienta odnosi się wyłącznie do zbadanych próbek i jest oparte na poziomie ufności 95% dla niepewności rozszerzonej.

Bez pisemnej zgody laboratorium, sprawozdanie nie może być powielane inaczej niż w całości.

Klient ma prawo złożyć reklamację na piśmie w terminie 14 dni licząc od daty doręczenia sprawozdania z badania.

mgr

Młodszy asystent

.....
Autoryzował

KONIEC SPRAWOZDANIA Z BADANIA

jtk - jednostki tworzące kolonie

PB-OBP - Procedura Badawcza - Oddział Bakteriologiczno-Parazytologiczny

"A" - metoda akredytowana "N" - metoda nieakredytowana

"O" - Opinie/interpretacje zamieszczone w niniejszym sprawozdaniu nie są objęte akredytacją.

Formularz nr PO-03/F-05 z dnia 27.06.2019

Olsztyn, 10.07.2019 r.

Interpretacja wyników badań

1. Podstawa opracowania:

- 1.1. Zlecenie nr 19128/2019/111/DG z dnia 19.06.2019 r.
- 1.2. Protokół pobrania próbek do badań w kierunku grzybów pleśniowych i drożdżopodobnych z dnia 19.06.2019 r. do zlecenia nr 19128/2019/111/DG z dnia 19.06.2019 r.
- 1.3. Sprawozdanie z badania nr 19128/2019/111/DG z dnia 10.07.2019 r.
- 1.4. PN-89 Z-04111/02 Ochrona czystości powietrza. Badania mikrobiologiczne. Oznaczanie liczby bakterii w powietrzu atmosferycznym (imisja) przy pobieraniu próbek metodą aspiracyjną i sedymentacyjną. Norma wycofana 25.08.2015 r. Brak normy zastępującej.
- 1.5. PN-89 Z-04111/03 Ochrona czystości powietrza. Badania mikrobiologiczne. Oznaczanie liczby grzybów mikroskopowych w powietrzu atmosferycznym (imisja) przy pobieraniu próbek metodą aspiracyjną i sedymentacyjną. Norma wycofana 13.08.2015 r. Brak normy zastępującej.
- 1.6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 81 poz.716 z późn. zm.).
- 1.7. R.L. Górny, Biologiczne czynniki szkodliwe: normy, zalecenia i propozycje wartości dopuszczalnych, Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego, Sosnowiec, 2004.
- 1.8. Dokumenty Laboratorium Badań Epidemiologiczno-Klinicznych Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Olsztynie.
  - 1.8.1. Procedura Badawcza PB-OBP-008 „Wykrywanie i identyfikacja grzybów pleśniowych i grzybów drożdżopodobnych”.
  - 1.8.2. Procedura Badawcza PB-OBP-019 „Pobór, wykrywanie, identyfikacja oraz oznaczanie liczby drobnoustrojów w próbkach środowiskowych”.
  - 1.8.3. Procedura Badawcza PB-OBP-037 „Identyfikacja bakterii i grzybów drożdżopodobnych metodą spektrometrii masowej MALDI-TOF”.

2. Cel badań

Celem badań jest ocena czystości powietrza w okolicach Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie przy ul. Leśnej. Oceny dokonano w oparciu o analizę ilościową i jakościową aerozolu bakteryjnego i grzybowego.

3. Materiały i metody

Badaniem objęto punkty pomiarowe znajdujące się w okolicach Oczyszczalni Ścieków.
Punkt nr 1 – położony na południowym wzgórzu od Oczyszczalni Ścieków na skraju Osiedla Redykajny, przy drodze gruntowej, którą przejeżdżają samochody.
Punkt nr 2 – położony na południe od Oczyszczalni Ścieków, na zboczu terenu prywatnego przy zakręcie ul. Żonkilowej.
Punkt nr 3 – położony na zachód od Oczyszczalni Ścieków w pobliżu pętli autobusowej, przy posesji Domu Opieki Społecznej „Laurentius”.
Punkt nr 4 – położony na zachód od Oczyszczalni Ścieków na polanie, w lesie, w pobliżu pól uprawnych.
Punkt nr 5 – położony w odległości około 3 800 m na południowy wschód od Oczyszczalni Ścieków, wejście do budynku WSSE w Olsztynie od strony południowej (parking).

3.1. Metodyka badań aerozolu bakteryjnego i grzybowego

Próbki powietrza zostały pobrane za pomocą pobornika MAS na płytce z podłożem do identyfikacji bakterii i grzybów pleśniowych. Objętość aspirowanego powietrza (50 litrów) dostosowano do spodziewanego zanieczyszczenia mikrobiologicznego badanego środowiska. Próbki pobrano zgodnie z Instrukcją I-01/PO-03 „Pobieranie, transport i przechowywanie próbek do badań”. Wszystkie płytki z podłożami poddano inkubacji w temperaturze i czasie odpowiednim dla badanych grup mikroorganizmów zgodnie z Procedurą Badawczą PB-OBP-019 „Pobór, wykrywanie, identyfikacja oraz oznaczanie liczby drobnoustrojów w próbkach środowiskowych”. Wyhodowane drobnoustroje identyfikowano zgodnie z Procedurą Badawczą PB-OBP-037 „Identyfikacja bakterii i grzybów drożdżopodobnych metodą spektrometrii masowej MALDI-TOF” oraz Procedurą Badawczą PB-OBP-008 „Wykrywanie i identyfikacja grzybów pleśniowych i grzybów drożdżopodobnych”. Po zliczeniu kolonii oraz uwzględnieniu objętości próbki ustalono stężenie mikroorganizmów w jednostkach tworzących kolonie na jeden metr sześcienny powietrza (jtk/m³).

Do poboru próbek wykorzystano:

- mikrobiologiczny pobornik powietrza MAS 100 (świadczenie kalibracji nr WO-01522823 z dnia 23.11.2018 r.).

Warunki mikroklimatyczne monitorowano:

- wilgotnościomierzem Protimeter MMS2 (świadczenie wzorcowania nr 1253/116/LTH/2018 z dnia 28 marca 2018 r.),

- anemometrem skrzydełkowym Testo 417 (świadczenie wzorcowania nr 161/A/17 z dnia 10.03.2017 r.).

4. Wyniki badań i ich omówienie

4.1. Skażenie bakteryjne powietrza

Zestawienie warunków mikroklimatycznych powietrza atmosferycznego w punktach pomiarowych w dniu badania znajduje się w tabeli 1 (zał. 1).

W tabeli 2 przedstawiono wyniki analizy ilościowej i jakościowej aerozolu bakteryjnego w badanych próbkach na stanowiskach pomiarowych. Szczegółowe badania diagnostyczne mikroorganizmów obecnych w powietrzu atmosferycznym wskazują, że w badanych punktach mamy do czynienia z mikroflorą saprofityczną.

Tabela 2. Stężenie i skład aerozolu bakteryjnego (jtk/m³) w punktach pomiarowych

Miejsce pobrania próbki	Rodzaj/gatunek	Ogólna liczba bakterii (jtk/m ³)	Wartość zalecana (jtk/m ³)	Grupa zagrożenia ²
Punkt nr 1	<i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> , <i>Bacillus species</i> , <i>Brevundimonas diminuta</i> , <i>Kocuria palustris</i> , <i>Lysinibacillus sphaericus</i> , <i>Micrococcus luteus</i>	736	poniżej 1 000 ¹	1 1 1 1 1 1

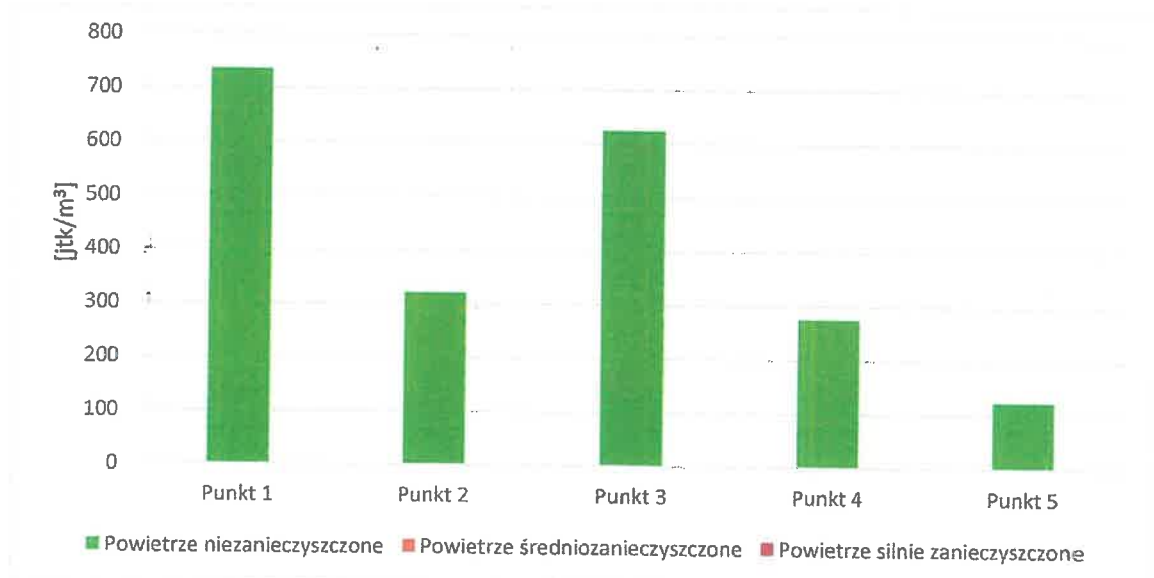
Miejsce pobrania próbki	Rodzaj/gatunek	Ogólna liczba bakterii (jtk/m ³)	Wartość zalecana (jtk/m ³)	Grupa zagrożenia ²
Punkt nr 2	<i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> , <i>Bacillus species</i> , <i>Micrococcus luteus</i> , <i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Staphylococcus epidermidis</i>	320	poniżej 1 000 ¹	1 1 1 2 1
Punkt nr 3	<i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> , <i>Bacillus cereus group</i> , <i>Bacillus cirulans</i> , <i>Bacillus clausii</i> , <i>Bacillus licheniformis</i> , <i>Micrococcus luteus</i> , <i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Staphylococcus hominis</i>	624	poniżej 1 000 ¹	1 1 1 1 1 1 2 1
Punkt nr 4	<i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> , <i>Bacillus cereus group</i> , <i>Bacillus megaterium</i> , <i>Bacillus simplex</i> , <i>Micrococcus luteus</i> , <i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Staphylococcus capitis</i>	276	poniżej 1 000 ¹	1 1 1 1 1 2 1
Punkt nr 5	<i>Bacillus altitudinis/pumilus</i> , <i>Micrococcus luteus</i> , <i>Staphylococcus haemolyticus</i>	124	poniżej 1 000 ¹	1 1 1

¹ PN-89 Z-04111/02 Ochrona czystości powietrza. Badania mikrobiologiczne. Oznaczanie liczby bakterii w powietrzu atmosferycznym (imisja) przy pobieraniu próbek metodą aspiracyjną i sedymentacyjną.

² Klasyfikacja wg rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 81 poz.716 z późn. zm.). Grupa 1 zagrożenia – czynniki, przez które wywoływanie chorób u ludzi jest mało prawdopodobne. Grupa 2 zagrożenia – czynniki, które mogą wywoływać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

W powietrzu atmosferycznym 2, 3 i 4 punktu pomiarowego wyhodowano bakterię *Staphylococcus aureus*, która zaliczana jest do 2 grupy zagrożenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 81 poz. 716 z późn.zm.).

Wykres 1. Porównanie stężenia aerozolu bakteryjnego w punktach pomiarowych

4.2 Skażenie powietrza grzybami pleśniowymi

W tabeli 3 przedstawiono wyniki analizy ilościowej i jakościowej aerozolu grzybowego w badanych próbkach na stanowiskach pomiarowych.

Tabela 3. Stężenie i skład aerozolu grzybowego (jtk/m³) w punktach pomiarowych

Miejsce pobrania próbki	Rodzaj/gatunek	Ogólna liczba grzybów (jtk/m ³)	Wartość zalecana (jtk/m ³)	Grupa zagrożenia ²
Punkt nr 1	<i>Alternaria alternata</i> ,	556	poniżej 3 000 ¹	1
	<i>Alternaria tenuissima</i> ,			1
	<i>Aspergillus fumigatus</i> ,			2
	<i>Botrytis aclada</i> ,			1
	<i>Cladosporium cladosporioides</i> ,			1
	<i>Epicoccum nigrum</i> ,			1
	<i>Fusarium poae</i> ,			1
	<i>Geotrichum candidum</i> ,			1
	<i>Hormographiella verticillata</i> ,			1
	<i>Penicillium brevicompactum</i> ,			1
	<i>Penicillium chrysogenum</i> ,			1
	<i>Rhizopus stolonifer</i>			1
Punkt nr 2	<i>Alternaria alternata</i> ,	884	poniżej 3 000 ¹	1
	<i>Alternaria tenuissima</i> ,			1
	<i>Arthrinium phaeospermum</i> ,			1
	<i>Aspergillus fumigatus</i> ,			2
	<i>Bjerkandera adusta</i> ,			1
	<i>Cladosporium cladosporioides</i> ,			1
	<i>Epicoccum nigrum</i> ,			1
	<i>Eurotium herbariorum</i> ,			1
	<i>Geotrichum candidum</i> ,			1
	<i>Paecilomyces variotii</i> ,			1
	<i>Penicillium citrinum</i> ,			1
	<i>Penicillium griseofulvum</i> ,			1
	<i>Penicillium italicum</i> ,			1
	<i>Verticillium lecanii</i>			1

Miejsce pobrania próbek	Rodzaj/gatunek	Ogólna liczba grzybów (jtk/m ³)	Wartość zalecana (jtk/m ³)	Grupa zagrożenia ²
Punkt nr 3	<i>Alternaria alternata</i> , <i>Alternaria tenuissima</i> , <i>Arthrimum phaeospermum</i> , <i>Aspergillus flavus</i> , <i>Aspergillus fumigatus</i> , <i>Botrytis aclada</i> , <i>Botrytis cinerea</i> , <i>Cladosporium cladosporioides</i> , <i>Epicoccum nigrum</i> , <i>Eurotium amstelodami</i> , <i>Fusarium poae</i> , <i>Paecilomyces variotii</i> , <i>Penicillium brevicompactum</i> , <i>Penicillium citreonigrum</i> , <i>Penicillium hirsutum</i> , <i>Verticillium lecanii</i>	844	poniżej 3 000 ¹	1 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
Punkt nr 4	<i>Alternaria alternata</i> , <i>Alternaria tenuissima</i> , <i>Arthrimum phaeospermum</i> , <i>Aspergillus fumigatus</i> , <i>Cladosporium cladosporioides</i> , <i>Fusarium poae</i> , <i>Penicillium thomii</i> , <i>Trichoderma harzianum</i>	1 120	poniżej 3 000 ¹	1 1 1 2 1 1 1 1
Punkt nr 5	<i>Alternaria alternata</i> , <i>Alternaria tenuissima</i> , <i>Arthrimum phaeospermum</i> , <i>Aureobasidium pullulans</i> , <i>Botrytis aclada</i> , <i>Hormographiella verticillata</i> , <i>Penicillium chrysogenum</i> , <i>Penicillium roseopurpureum</i> , <i>Penicillium solitum</i> , <i>Penicillium verrucosum</i> , <i>Rhizopus stolonifer</i>	316	poniżej 3 000 ¹	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

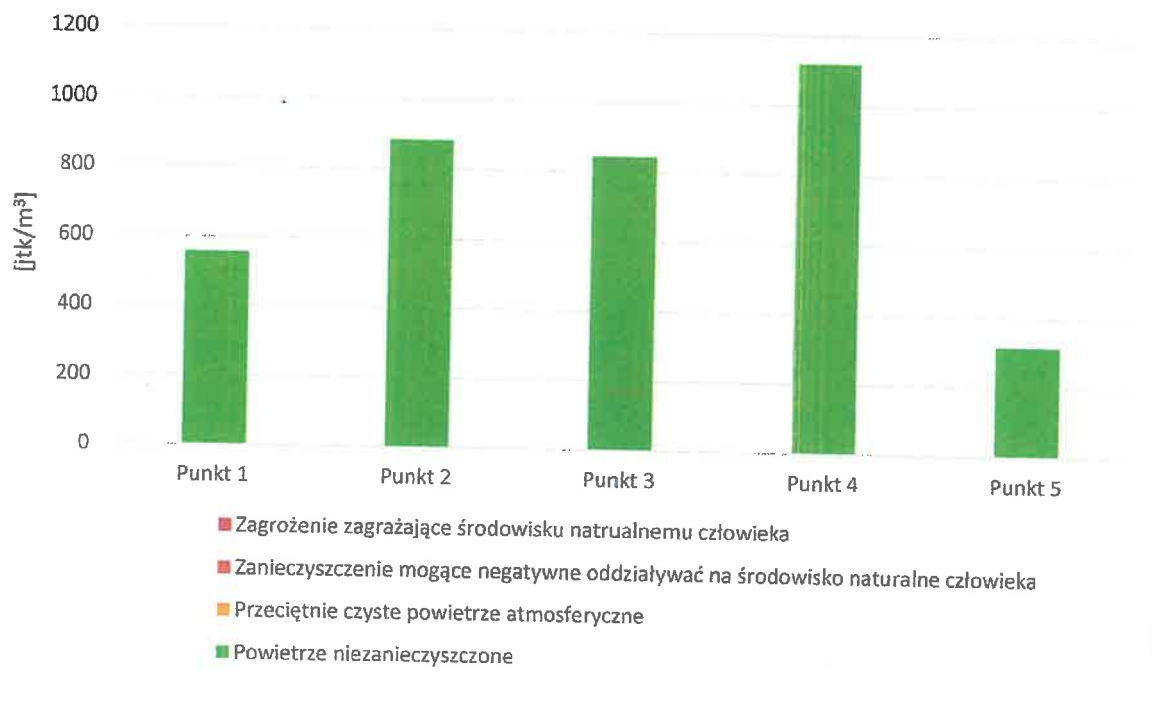
¹ PN-89 Z-04111/03 Ochrona czystości powietrza. Badania mikrobiologiczne. Oznaczanie liczby grzybów mikroskopowych w powietrzu atmosferycznym (imisja) przy pobieraniu próbek metodą aspiracyjną i sedymentacyjną.

² Klasyfikacja wg rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 81 poz.716). Grupa 1 zagrożenia – czynniki, przez które wywoływanie chorób u ludzi jest mało prawdopodobne. Grupa 2 zagrożenia – czynniki, które mogą wywoływać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

W powietrzu atmosferycznym 1, 2, 3 i 4 punktu pomiarowego wyhodowano grzyb pleśniowy *Aspergillus fumigatus* zaliczany do 2 grupy zagrożenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 81 poz.716 z późn. zm.).

Wykres 2. Porównanie stężenia aerozolu grzybowego w punktach pomiarowych

5. Wnioski

1. Odnosząc wyniki badań do wartości zalecanych w PN-89 Z-04111/02 ilość bakterii w powietrzu atmosferycznym w punktach pomiarowych wyniosła:
  - punkt nr 1 – 736 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone),
  - punkt nr 2 – 320 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone),
  - punkt nr 3 – 624 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone),
  - punkt nr 4 – 276 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone),
  - punkt nr 5 – 124 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone).
2. Odnosząc wyniki badań do wartości zalecanych w PN-89 Z-04111/03 ilość grzybów w powietrzu atmosferycznym w punktach pomiarowych wyniosła:
  - punkt nr 1 – 556 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone),
  - punkt nr 2 – 884 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone),
  - punkt nr 3 – 844 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone),
  - punkt nr 4 – 1 120 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone),
  - punkt nr 5 – 316 jtk/m³ (powietrze niezanieczyszczone).
3. W powietrzu atmosferycznym 2, 3 i 4 punktu pomiarowego wyhodowano bakterię *Staphylococcus aureus*, natomiast w powietrzu 1, 2, 3 i 4 punktu pomiarowego - grzyb pleśniowy *Aspergillus fumigatus*, które zaliczane są do 2 grupy zagrożenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 81 poz.716 z późn. zm.).
4. Przedstawione wyniki badań wraz z interpretacją odnoszą się do sytuacji w dniu pobrania próbek.

MŁODSZY ASYSTENT

mgr